

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 dla Miasta i Gminy Gąbin za rok 2023

Wstęp

W ramach Miejskiego programu wspierania rodziny na lata 2021-2023 dla Gminy i Miasta Gąbin, realizowane działania są zadaniami własnymi gminy, których obowiązek realizacji wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 403).

Zadania gminy w powyższym zakresie związane są przede wszystkim z organizacją systemu wspierania rodziny naturalnej, w tym organizacji działalności asystentów rodziny, rodzin wspierających jak i również innych form pomocy i pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych.

Celem realizacji tych zadań w gminie przy wykorzystaniu posiadanych zasobów w tym informacji pozyskiwanych przez pracowników socjalnych, winna być ustalona grupa rodzin zagrożonych lub przeżywających trudności wobec, których konieczne jest podjęcie stosownych działań.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 został przyjęty Uchwałą Nr 229/XXXV/2021 Rady Miasta i Gminy Gąbin z dnia 31 maja 2021 r., w którym określono główne cele i działania. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- Promowanie i organizacja różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych
- Działalność edukacyjno-informacyjna na rzecz promowania rodziny w zakresie aktywnego uczestnictwa rodziny w życiu publicznym;
- Propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowywaniu dzieci;
- Wdrażanie skutecznych programów zapobiegających kryzysowi w rodzinie i umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej;
- Realizacja różnorodnych programów ukierunkowanych na ochronę dzieci, młodzieży i rodzin;
- Wspieraniu rozwoju systemu rodzinnej opieki zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodziny naturalnej;

- Wspomaganie aktywności edukacyjno-społecznej dzieci i młodzieży z terenów zagrożonych bezrobociem, ubóstwem i społeczną marginalizacją;
- Podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną;
- Inicjowanie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny.

Realizacja Programu w Mieście i Gminie Gąbin

Miasto i Gmina Gąbin realizuje ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Gminny Program Wspierania Rodziny. W 2023 roku pracownicy socjalni z Ośrodka Pomocy Społecznej w Gąbinie posiadają bezpośredni kontakt z praktycznie wszystkimi rodzinami wymagającymi pomocy, pracy asystenta oraz działaniach podmiotów wspierających którymi są: placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, pedagodzy, psychologowie, kuratorzy Sądowi, Sąd, Posterunek Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Zespół Interdyscyplinarny.

W roku 2023 zadania opary się na realizacji Gminnego Projektu „Uaktywnienie społeczno-zawodowe w gminie Gąbin”, w ramach projektu odbywały się kursy oraz szkolenia pomagające nabyć nowych umiejętności przydatnych w poszukiwaniu pracy.

Do zadań głównych związanych z rozwiązywaniem i rozpoznawaniem kluczowego problemu będącego priorytetem programu należało między innymi:

- Bieżące rozpoznawanie i stałe monitorowanie rodzin i środowisk, w których występuje problem niewydolności wychowawczo-opiekuńczej bądź trudna sytuacja materialna;
- Doradztwo i pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego funkcjonowania gospodarstwa domowego i wychowywania dzieci;
- Bieżące udzielanie dostępnych form pomocy rodzinom celem poprawy ich sytuacji życiowej;
- Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych.

Poczynione obserwacje wskazują, że coraz częściej rodzice nie radzą sobie wychowawczo z własnymi dziećmi i szukają pomocy w różnego rodzaju instytucjach.

Asystent rodziny ma za zadanie w sposób zindywidualizowany wspierać przez pewien czas rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent jak sama nazwa wskazuje towarzyszy rodzinom we wprowadzaniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu, otoczeniu, prowadzeniu

gospodarstwa domowego, koniecznych do tego aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

W 2023 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gąbinie zatrudnionych było 2 asystentów rodziny. W trakcie 2023 roku wsparciem asystenta rodziny było objętych 18 rodzin, w których przebywało 41 dzieci. W czasie minionego roku została zakończona współpraca z 7 rodzinami. Dwie rodziny zmieniły swoje miejsce zamieszkania, w jednej rodzinie władzę nad synem przejęła ciocia ponieważ matka została aresztowana i zostały postawione zarzuty. W 2 rodzinach zostały zrealizowane cele, natomiast 1 rodzina złożyła rezygnację ze współpracy z asystentem rodziny. Niestety z jedną rodziną zakończenie współpracy nastąpiło poprzez braku efektów, ponieważ rodzina utrudniała współpracę. Na dzień 31 grudnia 2023 roku asystenci rodziny współpracowali z 7 rodzinami, w których przebywało 24 dzieci.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust.1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach edukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Celem głównym pracy asystenta jest pomoc rodzinom w dostrzeżeniu i uświadomieniu im własnych możliwości oraz posiadanych zasobów i odpowiednim ich wdrożeniu.

Celem szczegółowym jest natomiast:

- zmiana stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności,
- zwiększenie ich poczucia wpływu na własne życie,
- podniesienie ich samooceny,
- rozwój kompetencji poszczególnych członków rodziny,
- osiągnięcie wyznaczonych przez nich celów,
- wzbudzenie w nich wiary w swoje możliwości,
- motywowanie do podejmowania działań,
- usamodzielnienie i pozostawienie dzieci w rodzinie.

Obserwuje się, że praca asystenta przynosi efekty. Rodziny korzystające ze wsparcia między innymi zwiększyły swoją samoocenę i umiejętności radzenia sobie z występującymi

problemami w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i stosunków interpersonalnych, dokonały uregulowań w różnych sferach ich funkcjonowania. Celem zachowania i dalszego pogłębiania osiągniętych efektów w roku bieżącym istnieje potrzeba dalszego zatrudnienia asystenta, który na stałe wpisuje się w system pomocy społecznej.

W zakresie wspierania rodziny w 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gąbinie brał udział w projekcie „Uaktywnienie społeczno-zawodowe w Gminie Gąbin”. W projekcie brały udział 30 osób bezrobotnych wraz z rodzinami, łącznie osób wspierających było 60. Osoby biorące udział w projekcie uczestniczyli na kursach oraz szkoleniach między innymi. kurs masażu, kurs wózka widłowego, kurs kosmetyczny, kurs ogrodnicy, kurs profesjonalnego sprzątnia, kurs brukarski, kurs kasjer sprzedawca. Rodziny korzystające z pomocy społecznej w 2023 roku, ogółem 406 rodzin w związku z problemem bezrobocia z pomocy skorzystało 184 rodziny, natomiast w związku z niepełnosprawnością skorzystało 97 rodzin. W miarę występowania potrzeb, rodzinom udzielana jest pomoc w formie posiłków dla dzieci w szkole, stypendiów, świadczeń rodzinnych, różnych form świadczeń z pomocy społecznej oraz wsparcia asystenta rodziny. W 2023 roku 726 osób skorzystało z pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowana z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym przy współpracy z BARKIEM Żywności. Ubóstwo często prowadzi do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, skłonności do nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania oraz nieradzenia sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbania przez dzieci nauki, ich niskiej samooceny i demoralizacji. Rodziny te wymagają zarówno wsparcia socjalnego, jak i specjalistycznego.

Podsumowanie

Z rozpoznanych potrzeb środowiska lokalnego oraz w celu realizacji zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika potrzeba objęcia rodzin wszechstronnym wsparciem, gdyż nadal są rodziny, w których konieczny jest rodzaj wsparcia. Będzie kontynuowana współpraca z instytucjami zapewniającymi pomoc specjalistyczną rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.